Nummer VN2024-001253
Directie Economische Zaken

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 13 februari 2024

Portefeuille: Economische Zaken (24)

Agendapunt: B18

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het voorstel de reguliere procedure voor een ontheffingsaanvraag op het aanbieden van diensten als gids in stadsdeel Centrum te hanteren.

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de stand van zaken rondom de evaluatie van het rondleidingenbeleid.

2. In te stemmen met het voorstel om de ontheffingsverlening van het verbod op het aanbieden van diensten als gids in stadsdeel Centrum onder de voorwaarden van het huidige ontheffingsbeleid rondleidingen voor de duur van één jaar voor te zetten.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het voorstel is om gidsen een nieuwe ontheffing aan te laten vragen voor de duur van één jaar waarvoor €212,30 wordt gerekend. Dit besluit wordt redelijk geacht, gezien het feit dat de ontheffingen tot twee keer toe kosteloos zijn verlengd. Het komend jaar wordt gebruikt om het beleid te evalueren en eventuele wijzigingen door te voeren per 1 april 2025.

Bestuurlijke achtergrond

Sinds 1 april 2018 geldt er ontheffingenbeleid in stadsdeel Centrum en is het voor gidsen niet toegestaan een rondleiding te geven aan meer dan 4 personen zonder ontheffing.

Op 11 februari 2020 is het aangescherpte ontheffingsbeleid rondleidingen door het college van b en w vastgesteld. Dit beleid is op 1 april 2020 van kracht geworden. Hierin is onder andere besloten dat rondleidingen in gebieden met prostitutieramen verboden zijn. Hiervoor is het dan ook niet mogelijk een ontheffing aan te vragen. De commissie FEZ heeft in haar vergadering van 5 maart 2020 kennisgenomen van het aangescherpte ontheffingsbeleid. De aanscherpingen in het beleid hangen samen met een beoogde vermindering van overlast door gidsgroepen in stadsdeel Centrum.

Op 31 augustus 2021 heeft het college ingestemd met het (kosteloos) verlengen van de geldigheid van de ontheffingen voor het aanbieden van rondleidingen in stadsdeel Centrum, voor de duur van één jaar tot 1 april 2023, in plaats van 1 april 2022. Bij dit besluit woog mee dat gidsen een moeilijke tijd hadden door de coronamaatregelen. Hierdoor was ook een evaluatie van het gevoerde beleid in 2021 niet mogelijk. Dit werd uitgesteld tot 2022. Over dit besluit is de commissie Financiën, Economische Zaken, Deelnemingen, Lucht-en Zeehaven en Duurzaamheid in haar vergadering van 30 september 2021 per brief geïnformeerd.

Op 9 november 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel van het college van b en w om de Vermakelijkhedenretributie (VMR) voor activiteiten op land waaronder voor het rondleiden van gidsgroepen, af te schaffen wegens te grote uitvoeringscomplexiteit.

Op 10 januari 2023 is opnieuw besloten de ontheffingen kosteloos te verlengen met één jaar, tot 1 april 2024. Ook is toen besloten geen wijzigingen in het beleid toe te passen bij gebrek aan concrete aanleiding. Verder is besloten in 2023 te evalueren en eventueel wijzigingen toe te passen in het beleid. Het evalueren kon in 2023 niet plaatsvinden, omdat het in de knel kwam met de BinnenstadsEnquête en het niet wenselijk was twee onderzoeken tegelijkertijd in het zelfde gebied te laten plaatsvinden.

In het collegebesluit van 10 januari 2023 staat verder het volgende: 'Om een eventuele wijziging in het beleid tijdig en ordentelijk te kunnen verwerken wordt nu voor de duur van één jaar ontheffing verleend, eventueel te verlengen tot twee jaar (tot 1 april 2025), tenzij onderzoek aantoont dat beleidswijzigingen noodzakelijk zijn.' Dit is afgewogen in de voorliggende voordracht. Geadviseerd wordt de ontheffingen niet een derde keer te verlengen. Dit wordt als redelijk geacht gezien het feit dat de ontheffingen tot twee keer toe kosteloos zijn verlengd en het toerisme in de stad weer op gang is gekomen. Ook wordt dit niet als rechtvaardig gezien naar vergelijkbare sectoren en diensten waar ontheffingen en/of vergunningen vereist zijn.

Bestuurlijke prioriteit

Coalitieakkoord hoofdstuk 3, Balans en Toerisme

Wettelijke grondslag

APV, artikel 2.50 (diensten op of aan de weg – verbod en ontheffing)

Gemeentewet, artikel 169 (informatieplicht aan de raad).

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van de stand van zaken evaluatie van het rondleidingenbeleid.

Na de eerder vernoemde aanscherpingen van het beleid mogen groepen van 5 tot en met 15 deelnemers in stadsdeel Centrum alleen rondgeleid worden door een gids met een ontheffing. Sindsdien is twee keer besloten de ontheffingen kosteloos te verlengen in verband met de coronapandemie en de moeilijke tijd die de sector heeft doorgemaakt. Bij de tweede verlening is ook besloten dat een evaluatie uitgevoerd zou worden. Sinds de invoering van het ontheffingenbeleid is het aantal bezoekers gegroeid. Nog altijd is het op sommige momenten op sommige plekken in de stad te druk. Er zijn aanvullende maatregelen genomen bij de vaststelling van de Visie Bezoekerseconomie 2035.

Indien de gemeente het ontheffingenbeleid voor groepsrondleidingen wil aanscherpen moet dit goed onderbouwd zijn. Op dit moment is die onderbouwing er niet genoeg. Er is onderzoek gedaan naar de overlast van gidsgroepen. Dit onderzoek is tweeledig. Het eerste deel bestaat uit tellingen en observaties. Hieruit is gebleken dat het gemiddeld aantal groepen per uur in 2023 is toegenomen ten opzichte van 2022. Vooral op de Dam is dit duidelijk te zien. Op het Zuiderkerkhof is het een stuk minder druk dan in 2019, toen het huidige ontheffingsbeleid nog niet van toepassing was. Het aantal getelde groepen per uur ligt weliswaar iets lager dan in 2022, echter was het dit jaar op twee van de drie teldagen op het Zuiderkerkhof erg slecht weer, wat vermoedelijk heeft meegespeeld in het lagere aantal. Verder zijn er weinig overtredingen van de gedragsregels gezien. De meeste waren het niet zichtbaar dragen van de ontheffing.

Het tweede deel bestaat uit een uitgevoerde buurtenquête. De conceptversie hiervan ligt klaar. De enquête is later dan gepland uitgezet. Vanwege een knelpunt met de

BinnenstadsEnquête is het versturen van de enquête flink vertraagd. Uit de voorlopige resultaten komt naar voren dat een groot deel van de respondenten last heeft van grote groepen, zoals gidsen en kroegentochten. Binnenkort worden de definitieve versies van beide delen samengevoegd tot één onderzoek.

Als uit het onderzoek geconcludeerd wordt dat een beleidswijziging nodig is, kost dit tijd. Het is te kort dag deze eventuele wijziging van beleid, vóór het verlopen van de ontheffingstermijn van (1 april 2024) door te voeren. Om deze reden het voorstel om komend jaar te nemen voor de evaluatie en eventuele wijzigingen door te voeren op 1 april 2025. Onderdeel van de evaluatie is dat gesproken wordt met Juridische Zaken, OOV, THOR en Centrum. Daarnaast zal er ook gesproken worden met gidsen om op deze manier uit zoveel mogelijk invalshoeken naar het beleid te kijken. Verder is het rechtszekerheidsbeginsel hier van belang. Besluiten en overeenkomsten moeten te allen tijde passen bij verwachtingen en mogen niet in strijd zijn met eerdere uitspraken en handelingen. Door de tijd te nemen voor de evaluatie en eventuele wijzigingen wordt hier rekening mee gehouden.

Ad 2. In te stemmen met het voorstel om de ontheffingverlening van het verbod op het aanbieden van diensten als gids in stadsdeel Centrum onder de voorwaarden van het huidige ontheffingsbeleid rondleidingen voor de duur van één jaar voor te zetten.

Een verlenging van- of nieuwe ontheffing kost geld. Momenteel zijn er 1034 ontheffingen uitgegeven. Het verlengen of verlenen van een ontheffing moet kostendekkend zijn.

- Gidsen vragen een nieuwe ontheffing aan voor de duur van één jaar en betalen leges die geïndexeerd zijn op €212,30,-.
- De voorwaarden voor het verkrijgen van de ontheffing veranderen niet.
- Doordat ontheffinghouders een nieuwe ontheffing moeten aanvragen bestaat de mogelijkheid dat het aantal ontheffinghouders afneemt.
- Voor dienstverlening is dit uitvoerbaar en heeft dit de voorkeur.
- Verder wordt er een werkbare situatie gecreëerd voor handhaving. Aanvragers ontvangen in dit scenario namelijk een nieuwe pas met de juiste gegevens erop.

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum heeft op 18 december 2023 aangegeven de voorkeur te geven voor deze optie. Ontheffinghouders hebben tot twee keer toe kosteloos een verlening van de ontheffing gekregen, in verband met Covid. Gezien de vorige twee verlengingen en de toename van het aantal bezoekers in de stad lijkt het ons redelijk het geïndexeerde bedrag te vragen.

De volgende alternatieven zijn gewogen en worden niet als wenselijk ervaren:

- Het verzenden van een e-mail met nieuwe beschikking naar alle ontheffinghouders met de mededeling dat de ontheffing verlengd wordt tot 1 april 2025. Het verhalen van de kosten bij de ontheffinghouders, denk aan het versturen van facturen, kost geld en vraagt veel administratief werk. Ontheffinghouders krijgen in dit scenario geen nieuwe ontheffingspas. Vanuit juridische zaken en THOR is aangegeven dat dit scenario niet wenselijk is, vanwege de discrepantie tussen de nieuwe beschikking en oude ontheffingspas. Voor de duidelijk, in dit scenario ontvangt de gemeente geen leges. Daarnaast zitten hier wel kosten aan verbonden.
- Ontheffinghouders krijgen een nieuwe ontheffingspas en e-mail met nieuwe beschikking. De ontheffinghouder betaalt niks, terwijl de gemeenten wel extra kosten moet maken en waarvoor vooralsnog geen dekking is. Voor handhavers creëer je wel een overzichtelijke situatie, doordat gidsen een actuele ontheffing hebben. Verder wordt de ontheffinghouder tegemoet gekomen. Echter hebben

ontheffinghouders reeds twee maal een verlenging ontvangen. Net als bij het andere ongewenste alternatief, ontvangt de gemeente geen leges en zijn zoals aangegeven er extra kosten aan verbonden.

Participatie

Er is afgestemd met Juridische Zaken, Dienstverlening, THOR en Centrum.

Voorliggend besluit is besproken in de integrale staf Centrum. Hier is ingestemd met de voorliggende beslispunten.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Door het voorstel om gidsen voor de ontheffing van de afgelopen 2 jaar voor de gemaakte lasten niets in rekening te brengen heeft de gemeente inkomstenderving geleden. De uitwerking van dit besluit zorgt ervoor, dat sinds 2 jaar weer legesinkomsten worden gegenereerd. De inkomsten zijn ter dekking van alle gemaakte kosten, die van toepassing zijn voor de verlening van de ontheffing voor één jaar.

Uitgaande dat een groot deel van de huidige ontheffingen worden verlengd, zal de inkomsten uitkomen op ongeveer 0,2 miljoen. Hiermee wordt weer voldaan, dat de gemaakte kosten door legesinkomsten weer kostendekkend zijn.

De wijzigingen zullen mee worden genomen in een volgend P&C product.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente Openen in de besluitenlijst

Buiten de gemeente Publicatie in Gemeenteblad

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-005141	1. Collegevoordracht B_W 10-01-2023 - AD2024-003281.pdf (pdf)
AD2024-005142	2. Publicatie-gemeenteblad-OntheffingeGidsen.docx (msw12)
AD2024-005145	Advies (pdf)
AD2024-005140	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie EZC, [redacted], [redacted], [redacted]@amsterdam.nl

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten